

EEN STERKER
LIMBURG VOOR
EEN STERKER
VLAANDEREN

CD&V
3D PLAN LIMBURG

Inhoudstafel

01 Limburg als innovatief kenniscentrum

- 01.1 Indicatoren
- 01.2 Toelichting
- 01.3 Prioriteiten

02 Limburg als aantrekkelijke plaats voor ondernemen en jobcreatie

- 02.1 Indicatoren
- 02.2 Toelichting
- 02.3 Prioriteiten

03 Limburg als intelligent netwerk voor mobiliteit, energie & informatie

- 03.1 Indicatoren
- 03.2 Toelichting
- 03.3 Prioriteiten

04 Limburg als regio met onderwijskansen voor iedereen

- 04.1 Indicatoren
- 04.2 Toelichting
- 04.3 Prioriteiten

05 Limburg als motor van sociale vooruitgang

- 05.1 Indicatoren
- 05.2 Toelichting
- 05.3 Prioriteiten

06 Limburg als duurzame & welvarende samenleving

- 06.1 Indicatoren
- 06.2 Toelichting
- 06.3 Prioriteiten

07 Limburg als een warme gemeenschap met een eigen identiteit

- 07.1 Participatie vergroten
- 07.2 Samenleving & overheid: goed bestuur
- 07.3 Sterke provincie ten dienste van de Limburgse gemeenten
- 07.4 Politiehervorming
- 07.5 Brandweerorganisatie
- 07.6 Justitie
- 07.7 Jeugdhulp
- 07.8 Garnizoensprovincie

00_ Voorwoord

CD&V heeft de voorbije jaren een bijzonder traject doorlopen.

Specifiek voor Limburg, naar aanleiding van de aangekondigde sluiting van Ford Genk, schreef een groep experts, onder leiding van professor Herman Daems en met de politieke steun van Vlaams minister Jo Vandeuren en eerste gedeputeerde Marc Vandeput, het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat: SALK. Opzet van dit plan is het creëren van aanvullende duurzame werkgelegenheid en het versterken van het economische weefsel.

Onder impuls van algemeen voorzitter Wouter Beke actualiseerde CD&V haar basisprincipes en haar methodiek. CD&V werd de Conversation Party en realiseerde dankzij operatie 'Innesto' een doortimmerde maatschappijvisie voor de 21ste eeuw.

Op basis van deze 'Innesto'-tekst ging Minister-president Kris Peeters 'on tour'. Kris Peeters trad in gesprek met bedrijven, organisaties en verenigingen. Op deze manier werd duidelijk dat er een breed maatschappelijk draagvlak bestaat voor het '3D plan - Economisch groei met sociale vooruitgang'.

Met deze drie documenten (SALK, Innesto en 3D plan) als inhoudelijke basis zijn onze kandidaten in dialoog getreden met u, de kiezer. In de maand maart werden 11 dialoogmomenten gehouden met de voorliggende prioriteiten als resultaat.

Deze prioriteiten verwoorden wat voor ons essentieel is: het economische én het sociale, twee communicerende vaten. De specificiteit van ons gedachtegoed heeft te maken met hoe we ze laten communiceren. Met CD&V Limburg: welvaart, ja, voluit maar niet zonder welzijn, niet zonder sociale solidariteit. Welvaart en welzijn kunnen maar gecreëerd worden mits voldoende maatschappelijke zekerheid. Initiatief vanuit de gemeenschap kan pas voluit bloeien als de overheid het juiste kader zet.

Sterkere kandidaten, Sterker Limburg

Jo Vandeuren,
lijsttrekker Vlaams parlement

Wouter Beke,
lijsttrekker Kamer

01_ Limburg als innovatief kenniscentrum

01.1_ Indicatoren voor Limburg als innovatief kenniscentrum

In 2012 werken ongeveer 33.000 personen in kennisintensieve sectoren, dit is goed voor 9% van het totaal aantal werkende Limburgers. Het merendeel hiervan is werkzaam in de hoogtechnologische industrie (6,5%). Er is echter een dalende trend, enkel de kennisintensieve tewerkstelling in de dienstensector houdt stand maar zou nog beter kunnen in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde (2,4% versus 3,4%). Het aandeel O&O personeel in de totale werkgelegenheid gaat in licht stijgende lijn, maar blijft relatief laag (0,9%) in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde (2,0% in 2011). Goed nieuws is dat in 2012 in Limburg 330 ondernemingen in hoogtechnologische sectoren zijn opgericht. Dit is 8,1% van het totaal aantal oprichtingen. Dit benadert het Vlaamse gemiddelde.

In 2012 zijn 4.094 ondernemingen gestart. Er is een kleine neerwaartse beweging tegenover 2011. De oprichtingsratio ligt in Limburg al een hele periode iets boven het Vlaamse gemiddelde (6,6% versus 6,4% in 2012). Rekening houdende met sluitingen stellen we in Limburg een netto aangroei van 2,2% vast in 2012. Dit is lager dan vorige jaren, net zoals in Vlaanderen. Er is een hoge turbulentie van oprichtingen en sluitingen. 74% van de bedrijven die vijf jaar geleden werden opgericht, bestaan nog. Deze overlevingsgraad benadert het Vlaamse gemiddelde.

In Limburg tellen we 51.900 zelfstandigen in 2012, dit is 13,4% van de beroepsbevolking. Dit is bijna evenveel als het Vlaamse gemiddelde (13,7% in 2012).

01.2_ Toelichting bij Limburg als innovatief kenniscentrum

De analyse in SALK maakte duidelijk dat er zeer diepgaande veranderingen nodig zijn in het economisch weefsel van onze provincie. Om die transformatie te realiseren en nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren zijn het stimuleren van ondernemerschap en groei door internationalisering en innovatie cruciale bouwstenen.

Samen met het Ondernemersplatform, het innovatiecentrum, de Limburgse ondernemingen en kennis- en onderwijsinstellingen en alle andere betrokken partners zullen we een innovatiecultuur moeten installeren, willen we het innovatief vermogen van onze provincie structureel versterken en de noodzakelijke transformatie van ons economisch weefsel realiseren!

Een cruciale randvoorwaarde is resoluut topprioriteit te geven aan een eigen Limburgs innovatie en speerpuntenbeleid. Een beleid gestoeld op de principes van het Vlaamse Nieuw Industrieel- en innovatiebeleid. Een beleid dat vertrekt van de koppeling van onderzoek en praktijk, van economische meerwaarde en maatschappelijke verbondenheid, van groei met duurzaamheid. Zo'n beleid zorgt ervoor dat innovatie geen innovatie om de innovatie is, maar steeds een maatschappelijk en/of economisch hefboomeffect nastreeft. Bij de geselecteerde speerpunten gaat het daarom over nieuwe

producten en businessmodellen, het verbeteren van de concurrentiepositie van onze Limburgse ondernemingen maar ook over de toegevoegde waarde inzake loopbaankansen, kennisopbouw en de bijdrage van deze speerpunten aan sociale innovatie.

De Limburgse sectoren met een groot toekomstgericht potentieel, met het vermogen om ons sociaal economisch weefsel duurzaam te versterken, zijn bekend: Energie (Energyville), Clean- en Greentechology (Greenville); Life Sciences (Bioville); Slimme Logistiek & mobiliteit; Vrijtijdseconomie; Land- en tuinbouw; Bouw; Ict, digitale media en creatieve industrie; zorgeconomie en de maakindustrie.

Om het innovatief ondernemerschap in onze provincie te versterken is het faciliteren van de verdere groei van deze sectoren voor CD&V Limburg een absolute topprioriteit.

We moeten er met onze provincie naar streven een internationale toplocatie te zijn: een creatieve, innovatieve en attractieve regio voor studenten, onderzoekers, werknemers, ondernemers, investeerders, zorgvragers en -verleners, toeristen, enz. Steeds meer Limburgse kennisinstellingen en ondernemingen gelden Europees en zelfs wereldwijd als referentie binnen de speerpuntsectoren, vragen patenten aan, exporteren naar het buitenland, ontvangen of doen zelf buitenlandse investeringen.

Een hoger opleidingsniveau is cruciaal in een kennisgedreven economie en open innovatie cultuur zeker voor de zogenaamde 'STEM-beroepen' (Science, Technology, Engineering, Mathematics). Bedrijven en scholen moeten samen flexibele trajecten van leren en werken – werkplekleren - ontwikkelen. Leren op de werkvloer - waarbij de leraar les geeft in het bedrijf of vice versa - is voor CD&V een goede praktijk. In de scholengemeenschap Harlindis en Relindis in Maaseik zijn op dit vlak al goede praktijken gerealiseerd die zeker navolging verdienen in andere Limburgse scholen. Ook de T2 campus op het Thorpark in Waterschei zal door zijn uniek partnerschapsconcept een open innovatiecultuur, in het bijzonder voor de ontwikkeling van de technologiecompetenties, versterken. De betrokken partners hebben de ambitie om een duurzaam excellent partnerschap aan te gaan dat tot doel heeft een innovatief topconcept op gebied van de technologieleerketen gaande van scholier tot werkende in de markt te zetten. Deze keten richt zich ook op het ontwikkelen van technologisch ondernemerschap. Het legt verder verbanden met de studiekeuze van leerlingen in het basisonderwijs. Dit moet ook leiden tot een grotere instroom en ontwikkeling van technologisch talent en tot een versterking van de arbeidsmarkt.

01.3_ Prioriteiten CD&V Limburg om Limburg als innovatief kenniscentrum te versterken

- Het nieuwe industrieel beleid in onze provincie vormgeven door in te zetten op onze sterke innovatieclusters: Bioville, Flanders Bike Valley, Energyville, Greenville en PC Fruit;
- De verdere uitbouw van bestaande en de ontwikkeling van nieuwe thematische clusterparken stimuleren. Bijvoorbeeld Fruitport Limburg in St-Truiden, Bouwcampus in Heusden-Zolder

of Agropolis in Kinrooi als een Agrofoodcampus, een 'Chemicals Campus' in Beringen/Tessenderlo;

- Innovatie & export ondersteunen in de sectoren Maakindustrie, Logistiek, transport & groothandel, Bouw, Petrochemie & grondstoffen en Voedsel & dranken;
- Innovatie & export ondersteunen in de sectoren Innovatieve zorg, Professionele & financiële diensten en Vrijtijdseconomie;
- Opties op de toekomst creëren binnen de sectoren ICT & digitale media, Green energy, Recyclage & cleantech, Biotech & medtech, Creatieve industrie en Innovatieve tuinbouw;
- Versterkt investeren in de Limburgse agrovoedingscluster. Voor sommige producten voert Vlaanderen de wereldranking aan van grootste exporteurs. Op het vlak van diepvriesgroenten staat Vlaanderen op de 1ste plaats, een 1ste plaats die naast een sterke ontwikkeling in West-Vlaanderen te danken is aan de groenteverwerkende industrie in Noord-Limburg;
- Het 'Programma Transformatie' van het Ondernemersplatform dat focust op een sectorgebaseerde transformatie aanpak, gekoppeld aan een doorbraakprogramma voor export en groei, maximaal faciliteren en ondersteunen;
- Voldoende landbouwgrond vrijwaren in onze provincie;
- Het exportpotentieel van het fruit uit Limburg verbeteren en versterken. Dit kan ondermeer dmv de professionele monitoring en controle op quarantaineziekten en de ondersteuning van de export van peren naar derde landen (in het bijzonder China en Canada);
- Het ondernemerschap en de innovatiekracht van het Limburgse tuinbouwpotentieel verder versterken d.m.v. het Groenten Innovatie Fonds. Het Groenten Innovatie Fonds moet het Limburgse businesscomplex rond tuinbouw versterken door het ter beschikking stellen van projectsubsidies voor onderzoek en ontwikkeling van enerzijds nieuwe teelten met potentieel voor hoogwaardige valorisatie en anderzijds de valorisatie van nevenstromen.

02_ Limburg als aantrekkelijke plaats voor ondernemen en jobcreatie

02.1_ Indicatoren voor Limburg als aantrekkelijke plaats voor ondernemen en jobcreatie

De bedrijven in Limburg blijven investeren. In 2011 zette ze 30% van gerealiseerde bruto toegevoegde waarde om in investeringen. Dit benadert het Vlaamse gemiddelde en blijft redelijk constant. De bruto toegevoegde waarde per werknemer geeft de productiviteit weer van een onderneming en is een indicatie voor de concurrentiekracht. Deze indicator ligt voor Limburg een stuk onder het Vlaamse gemiddelde (36,1% versus 54,9%). De indicator vertoont niettemin een stijgende trend, ook in Limburg. De netto rendabiliteit van de ondernemingen ging sterk achteruit tijdens de crisisjaren en herpakt zich sinds 2010. Het niveau van voor de crisis is nog niet gehaald. De waarde voor Limburg ligt in 2011 iets hoger dan het Vlaamse gemiddelde (6,8% versus 6,4%).

SALK wil 10.000 nieuwe jobs tegen eind 2019. Het moeten bovendien duurzame arbeidsplaatsen zijn. Na de crisis herstelde de arbeidsmarkt zich. Tussen 2011 en 2010 kwamen er in Limburg 4.654 jobs bij of een groei van 1,3% jaar op jaar hetgeen beter is dan het Vlaamse gemiddelde voor die periode (+1%). De groei was niet in alle sectoren dezelfde. De quartaire sector bouwde arbeidsplaatsen af, ook in Vlaanderen. In alle andere hoofdsectoren stelden we in 2011 een toename vast van het aantal arbeidsplaatsen. De werkgelegenheidsgraad in Limburg bedraagt 58% en gaat in stijgende lijn maar er blijft een verschil van 5 ppt tegenover het Vlaamse Gewest. De werkzaamheidsgraad (20-64j) in Limburg kent een stijgend verloop, behalve tijdens de crisisjaren. Hij ligt echter nog onder de beoogde 76% die we rond 2020 willen halen (69,2% in 2012).

In Limburg ligt de werkloosheidsgraad (18-64 jaar) momenteel relatief hoog (in 2013: 8,1%) en hoger dan het Vlaamse gemiddelde (7,5%). Niettemin neemt de kloof tussen de Limburgse en Vlaamse werkloosheidsgraad de laatste jaren overwegend af. Ook het Limburgse aandeel in Vlaanderen is gedaald (16,5% in 2005 naar 14,5%), wat erop wijst dat de werkloosheid in Limburg een gunstiger evolutie kende dan gemiddeld in Vlaanderen. Wel blijkt de Limburgse werkloosheid conjunctuurgevoeliger te zijn: het aantal NWWZ neemt sterker af bij hoogconjunctuur en stijgt er doorgaans meer uitgesproken bij een economische dip.

De bouwsector heeft de crisis redelijk goed doorstaan met een lichte groei van jobs in 2011. Zowel in Vlaanderen als in Limburg gingen er sinds de crisis veel jobs verloren in de vervaardiging van transportmiddelen, in 2011 herpakte deze sector zich in Limburg. Ook de textiel- en kledingsector en de sector van vervaardiging van elektrische apparaten en werktuigen kregen een klap.

De jobratio (aantal jobs per 100 inwoners tussen 20-64j) kent een stijgende trend, ook in Limburg. De kloof met het gemiddelde van het Vlaamse Gewest blijft echter groot (67,6% versus 73,9% in 2011).

Om nieuwe investeringen aan te trekken, moet het gebied gericht ontsloten worden. Limburg heeft 10.839 ha bedrijventerreinen. Tussen 2007 en 2013 kwam er 1.001 ha bij. Van alle Vlaamse provincies heeft Limburg de laagste bezettingsgraad (76,8% versus 83% in Vlaams gewest in 2013).

02.2_ Toelichting bij Limburg als aantrekkelijke plaats voor ondernemen en jobcreatie

De Limburgse werkgelegenheid en welvaart staan onder druk: de sluiting van Ford Genk vergroot het reeds bestaande werkgelegenheidsprobleem. Bovendien dreigt er een daling van de Limburgse welvaart. Dat is het gevolg van het feit dat de werkgelegenheid onder druk staat terwijl de totale bevolking en de beroepsbevolking blijven stijgen en de productiviteit daalt. Indien niet wordt ingegrepen zou het bruto binnenlands product in Limburg van € 26.006 per hoofd in 2011 terugvallen tot € 24.124 in 2017. We staan bekend om onze veerkracht en we zullen ook nu uit het dal kruipen, maar ondersteunende maatregelen om onze concurrentiekracht structureel te verbeteren, onze ondernemingen voldoende zuurstof te bieden en nieuwe investeringen aan te trekken zijn absoluut noodzakelijk.

Een van de grootste uitdagingen de komende jaren is het dynamiseren van de Limburgse arbeidsmarkt. Menselijk kapitaal is onze enige grondstof. We hebben nood aan meer mensen op de arbeidsmarkt, die er langer blijven. We hebben nood aan meer kwaliteitsvolle banen in de private sector. Enkel de loonkost verminderen zal niet volstaan. We moeten er voor zorgen dat er voldoende menselijk talent beschikbaar is voor onze bedrijven. In het bijzonder zullen we in onze provincie aandacht moeten schenken aan onze jongeren en 50-plussers.

De negatieve evolutie van de Limburgse arbeidsmarkt en de te verwachten uitstroom nav de sluiting van Ford en de toeleveranciers manifesteren zich zeer sterk in de vroegere mijngemeenten. Doch ook de andere Limburgse regio's worden geconfronteerd met een groeiende werkloosheid. Een gedifferentieerd beleid op maat per regio is dus wenselijk. Samen met de lokale besturen, die de decretale regierol inzake lokale werkgelegenheid hebben, zal de provincie, samen met de VDAB, sterk moeten inzetten op een maatgericht provinciaal en gemeentelijk arbeidsmarktbeleid. Op korte termijn zal intensief gewerkt moeten worden op de hertewerkstelling van de werknemers van Ford en haar toeleveranciers.

De jeugdwerkloosheid neemt in Limburg, in het bijzonder in bepaalde Limburgse regio's, bijzondere proporties aan. De strijd tegen de jeugdwerkloosheid is voor CD&V Limburg een absolute topprioriteit. Er worden vanuit diverse invalshoeken programma's ontwikkeld toch klinkt vanuit het

J-SALK een sterke vraag naar aandacht voor twee aspecten: een geëngageerde en respectvolle trajectbegeleiding van jongeren naar werk en het voorzien van de nodige stageplaatsen voor jongeren als instap in de arbeidsmarkt. Het Vlaamse jeugdwerkplan voorziet vandaag in een instrumentarium van instapstages, werkinlevingstages en de individuele beroepsopleiding om onze jongeren te ondersteunen en de strijd tegen jeugdwerkloosheid aan te gaan. We moeten dit instrumentarium echter nog meer benutten en kritisch durven evalueren. Het aantal jongeren die we

via de werkervaringtrajecten naar werk toeleiden is onvoldoende. De VDAB, werkgevers, de lokale en provinciale overheid en alle andere betrokken partners moeten de krachten bundelen om zoveel mogelijk jonge Limburgers aan het werk te krijgen!

Een troef voor de versterking van ons economisch weefsel is onmiskenbaar de beschikbare ruimte om te ondernemen in onze provincie. Limburg beschikt met een reserve van bijna 1 000 ha over de grootste reserve aan bedrijventerreinen in Vlaanderen. Belangrijke principes bij het beschikbaar stellen van deze bedrijventerreinen zijn: regionale spreiding, duurzaamheid en sectorspecifieke differentiatie. Voor industriële vestigingen zal inbreiding, het prioritair aansnijden van restgronden en het weren van sterk vervuilende of ruimteverslindende activiteiten bijdragen tot een duurzaam ruimtebeleid. Een topprioriteit is de nieuwe invulling van de voormalige Ford-Terreinen.

Wij hebben de overtuiging dat Limburg veel sterktes heeft en aan investeerders dus veel te bieden heeft. Wanneer we die sterktes onderkennen en er slim gebruik van maken kunnen we veel succesvoller zijn in het aantrekken van investeerders. Vandaag telt Limburg ca. 270 industriële en logistieke ondernemingen van buitenlandse oorsprong. In de Limburgse industrie werkt ongeveer de helft van de werknemers voor een buitenlandse onderneming. Van de 10 grootste werkgevers in de provincie, worden er 9 in het buitenland gecontroleerd. Aangezien het belang van buitenlandse investeringen voor de provincie en de regio moeten de inspanningen om investeerders aan te trekken verhoogd worden. Willen we onze concurrentiekracht versterken en gericht acquisities doen moeten we onze infrastructuur, industrieterreinen en de netwerken rond onze speerpuntsectoren promoten. Bedrijven opereren immers steeds meer in clusters en zoeken deze op. De hoofdrolspeler voor een gericht Limburgs acquisitiebeleid is de nieuwe vzw 'Locate in Limburg'.

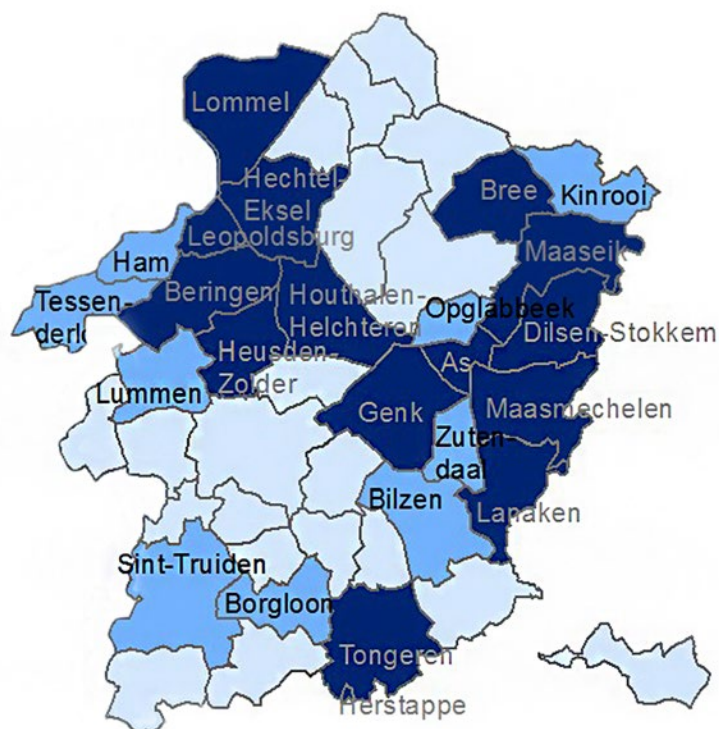
02.3_ Prioriteiten CD&V Limburg om Limburg als aantrekkelijke plaats voor ondernemen en jobcreatie te versterken

- We verlagen de loonkosten met 3 miljard om meer mensen aan het werk te krijgen.
- Wie meer werkt, moet netto meer overhouden, ook in Limburg. Daarom verhogen we het deel van uw inkomen waar u géén belasting op betaalt. Uw winst ? 700 euro per jaar!
- We garanderen 5 jaar fiscale stabiliteit door het behoud van de notionele intrestaftrek.
- Een fiscaal gunstig investeringsklimaat creëren door een zo groot mogelijk deel van onze provincie af te bakenen als 'ontwrichte zone'. Concreet betekent dit dat de aanwerving van bijkomend personeel of de overname van een activiteit die gepaard gaat met een materiële investering, fiscaal ondersteund zal worden. De fiscale steun zal gebeuren via een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing;

ONTWRICHTE ZONES

- Alternatief voor de vroegere reconversie zones.
 - Vlaamse regering stelt een steunzone voor. Voor Limburg geldt het uitgangspunt om alle relevante economische sectoren op te nemen. In praktijk komt dat neer op 110 km² industriegebied en wetenschapsparken.
 - Ondernemingen die in die zone een investering doen kunnen voor de nieuwe bijkomende werkgelegenheid een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing toepassen. Het tarief van de vrijstelling werd vastgelegd op 25%. Hierdoor daalt de loonkost met 5.1%. De steun geldt voor een periode van twee jaar.
 - Aan de federale steun moet Vlaamse investeringssteun gekoppeld worden.
- De verankering van de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM). LRM verschaft zuurstof aan bedrijven en is een hefboom voor groei. De verankering van LRM is voor Limburg onontbeerlijk voor de verdere economische ontwikkeling en duurzame groei,
 - De verankering van de Stichting Limburg Sterk Merk (LSM) als instrument voor de niet-rende-mentsgebonden maatschappelijke investeringen in onze provincie;
 - Dat voor de creatie van de noodzakelijke nieuwe jobs en de versterking en vernieuwing van het Limburgse sociaal economisch weefsel het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK) onverkort wordt uitgevoerd door de volgende Vlaamse Regering;

- Prioritair inzetten op een goede multimodale en digitale ontsluiting van onze bedrijventerreinen;
- Bestaande en nieuwe bedrijven gelegen in de regionale steunkaart 2014 - 2020 maximaal toeleiden naar het Vlaamse steuninstrumentarium. De regionale steunkaart is belangrijk omwille van de mogelijkheden voor subsidies aan bedrijven. In de gemeente die deel uitmaken van de steunkaart kan de Vlaamse regering, naast de investeringssteun aan KMO's, ook tot 10% investeringssteun verstrekken aan grote bedrijven;

- Een provinciaal arbeidsmarktbeleid waarbij drie elkaar versterkende klemtonen worden gelegd, met name een gebiedsgerichte focus, een sectorgerichte focus en een focus op bepaalde doelgroepen. Wat het doelgroepenbeleid betreft verdienen onze jongeren en 50-plussers in onze provincie bijzondere aandacht. Meer Limburgse jonge werklozen moeten opgenomen worden in werkervaringstrajecten;
- Een versnelde afwerking van de gewestelijk gestuurde ruimtelijke economische ontwikkelingen zoals de realisatie van het Economisch Netwerk Albertkanaal en de industrieterreinen van de Kempische As (verstedelijkt gebied Herentals, Geel, Mol, Lommel, Neerpelt/Overpelt);
- Het acquisitiebeleid in de geselecteerde sectoren met het grootste potentieel: slimme logistiek, cleantech & energie, ict & media, life sciences, landbouw, fruit en automotive versterken (door de vzw 'Locate in Limburg' maximaal te faciliteren en ondersteunen).

03_ Limburg als intelligent netwerk voor mobiliteit, energie & informatie

03.1_ Indicatoren voor Limburg als intelligent netwerk

Alle studies en plannen ten spijt bestaat er anno 2014 nog steeds een onmiskenbare achterstand in de spoorontsluiting van de provincie Limburg. Recent werd nog door de NMBS in haar toekomstvisie voor het treinaanbod in de Kempen gesteld dat 39 Antwerpse en Limburgse gemeenten (19/44) samen goed voor 692.000 inwoners (6,5% van de Belgische bevolking) slechts kunnen rekenen op 15 stations (2,7% van alle Belgische treinstations).

Omwille van de verspreide bebouwing en het gebrek aan een echt grote agglomeratie is het autobezit in Limburg, met een 500 voertuigen per 1000 inwoners, hoger dan het Vlaams gemiddelde. De Limburger is vaak aangewezen op de auto voor zijn verplaatsingen bij gebrek aan alternatief. Zo zie je bijvoorbeeld dat 81% van de Hasselaren de woon-werk verplaatsingen vaak doet met de auto tegenover 8% met de trein en 14% met de bus. Zelfs ten tijde van het gratis tarief stond Hasselt op de derde laatste plaats in de reeks voor Vlaamse centrumsteden wat betreft het gebruik van de bus.

In 2012 reden de bussen van de Lijn 33,1 miljoen km in Limburg en vervoerden ze 48,7 miljoen reizigers. Dit is een lichte daling tegenover vorige jaren, net zoals in rest van Vlaanderen.

Het energieverbruik van huishoudens voor verwarming ligt in Limburg iets hoger dan in het Vlaamse Gewest, maar volgt verder dezelfde trend. In 2010 bedroeg het gemiddelde energieverbruik van een Limburgs huishouden 9,3 Mwh per inwoner. Het huishoudelijke energieverbruik in Vlaanderen is sterk klimaat gebonden. Aangezien het energiegebruik van huishoudens voor verwarming in Limburg iets hoger ligt dan in Vlaanderen, liggen ook de emissies van fijn stof hoger, maar volgen dezelfde trend.

Hoewel het energiegebruik van huishoudens voor verwarming, en de daaraan gekoppelde uitstoot van fijn stof, vooral afhankelijk is van het buitenklimaat, heeft stilaan een verbeterde energie-efficiëntie zijn effect. Dit blijkt uit het feit dat de huishoudens in 2010 ongeveer evenveel fijn stof uitstoten als in 2005 terwijl de verwarmingsbehoefte gemeten naar aantal graaddagen, in 2010 een kwart hoger lag.

In het Vlaamse Gewest bedraagt het totale geïnstalleerde vermogen (dat in aanmerking komt voor groene stroomcertificaten) 3.165.870 kW of 499 kW per 1000 inwoners, een toename met 13% ten opzichte van 2011. Ten opzichte van 2006 is het geïnstalleerde vermogen bijna vervijfvoudigd. In Limburg neemt het geïnstalleerd vermogen toe tot 675 kW per 1000 inwoners, 17% meer dan in 2011. Ten opzichte van 2006 is de productiecapaciteit hier meer dan vernegenvoudigd.

De installatie van nieuwe zonnepanelen en windturbines doet het aandeel geïnstalleerd vermogen op basis van zonne-, wind-, en waterenergie in het Vlaamse Gewest oplopen van 20% in 2006 tot 75% in 2012. Vooral de toename in de productiecapaciteit van zonne-energie valt op (+ 19% tussen 2011 en

2012, +269% sinds 2009). Hierbij speelde het gunstige financiële ondersteunings-mechanisme voor zonnepanelen een belangrijke rol.

In Limburg hebben, zon, wind en water een aandeel van 84% in het geïnstalleerde vermogen, en de productiecapaciteit op basis van zonne-energie neemt er nog sterker toe dan in het Vlaamse Gewest: 23% tussen 2011 en 2012, +393% sinds 2009. Zowel in het Vlaamse Gewest als in Limburg neemt het geïnstalleerd vermogen sterk toe, in Limburg is de toename van de productiecapaciteit nog meer uitgesproken.

03.2_ Toelichting bij Limburg als intelligent netwerk

Slimme investeringen zijn de basis voor een duurzame economische groei. Ook in Limburg moeten we sterker investeren in cruciale netwerken als mobiliteit, energie en digitale ontsluiting.

Een innovatieve economische groeipool heeft nood aan een versnelling van investeringsprojecten. Onder impuls van onze Limburgse volksvertegenwoordigers werd op dit vlak heel wat gerealiseerd deze legislatuur: een omgevingsvergunningendecreet, een decreet complexe investeringsprojecten, de afschaffing van een aantal bindende adviezen bij vergunningsplichtige werken, het nastreven van geïntegreerde adviezen voor complexe vergunningsplichtige projecten door onder meer de inzet van de 'turbomanager' ...

Ook de wijziging van de wetgeving op de Raad van State is gunstig. Zo zal niet meer telkens een beslissing tot vernietiging nodig zijn, wanneer de overheid een vormfout heeft gemaakt, maar bestaat dan de mogelijkheid de vormfout(en) recht te zetten. We denken hierbij uiteraard aan het grootste en meest belangrijke investeringsproject voor onze provincie: de Noorzuid (N74). De volgende Vlaamse Regering dient de werken te starten in 2015. In 2020 moet de omleiding volledig gerealiseerd zijn, met voldoende compenserende maatregelen naar mens en natuur. Deze e.a. belangrijke investeringen voor een verbetering van de multimodale, regionale en internationale ontsluiting van onze provincie heeft CD&V Limburg uitgewerkt in een ambitieus mobiliteitsplan. We moeten vertrekken van onze troef, onze centrale ligging in Europa, en uit ons isolement treden en grenzen doorbreken! Uit meerdere internationale studies blijkt dat Limburg een logistieke topregio is. Binnen een straal van 750 km rond Limburg bevindt zich een afzetmarkt met 227 miljoen potentiële consumenten. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de top 10 van de grootste Limburgse bedrijven vier bedrijven zijn opgenomen die logistieke diensten verlenen.

De ambitieuze doelstelling om van Limburg tegen 2020 een klimaatneutrale provincie te maken, moeten we resoluut aanhouden. In de groeistrategie Europa 2020 zijn concrete klimaat- en energiedoelstellingen opgenomen: 20 % hernieuwbare energie, 20 % meer energie-efficiëntie en 20 % minder CO₂-uitstoot. Met het plan 'Limburg gaat klimaatneutraal in 2020' geven we in onze provincie het goede voorbeeld. Door in te zetten op groeisectoren zoals hernieuwbare energie, energieneutrale en energiepositieve gebouwen en wijken, methoden voor energie-opslag, slimme energienetwerken en elektrisch vervoer maken we Limburg moedige keuzes! In Limburg hebben we met Energyville op het Thorpark in Waterschei, een kroonjuweel op het vlak van onderzoek naar duurzame energie en intelligente energiesystemen. De onderzoekers van Energyville behoren tot de internationale top en

leveren expertise aan industrie en steden op het vlak van energie-efficiënte gebouwen en intelligente energiesystemen - zoals smartgrids en geavanceerde warmtenetten. Energyville streeft ernaar om bij de top vijf van Europa te horen op het vlak van innovatief energieonderzoek.

De laatste decennia hebben de gemeenten in Limburg veel geïnvesteerd in het rioleringsnetwerk (al dan niet via Infrac). Deze inspanningen komt de kwaliteit van het oppervlaktewater ten goede. In de toekomst dienen er nog zware inspanningen geleverd te worden in de uitbouw van het rioleringsnetwerk. Vlaanderen blijft hierin haar verantwoordelijkheid nemen.

Een andere Limburgse hotspot op het vlak van vergroenen van de Limburgse economie is Greenville in Houthalen-Helchteren. De Cleantech antenne Limburg die opereert vanuit Greenville ondersteunt en stimuleert onze bedrijven in hun vergroeningsproces.

Limburg telt sterke gemeentelijke samenwerkingsverbanden. NUHMA, Limburg.net, Infrac, IGL, CIPAL, ... CD&V wenst deze te behouden en verstreken waarbij efficiëntie, transparantie en maatschappelijke meerwaarde centraal staat. Deze samenwerkingsverbanden dienen dicht bij de gemeenten te staan.

De dividendstromen dienen gewaarborgd zodat de financiële toestand van de gemeenten niet verder onder druk komt. Daar waar nieuwe diensten kunnen uitgebouwd worden met synergie voor de provincie/gemeenten wordt dit gestimuleerd. De autonomie van de gemeenten is hierin steeds het uitgangspunt.

De Vlaamse regelgeving en financiering heeft op deze werkingen een belangrijke impact.

Nuhma, het Limburgs klimaatbedrijf, draagt haar steentje bij in de realisatie van de belangrijke doelstelling om van Limburg een klimaatneutrale provincie te maken. Met initiatieven ter ondersteuning van het energievriendelijk maken van overheidsgebouwen zorgt Nuhma voor de ondersteuning van de Limburgse bouwsector.

Met Bionerga en haar plannen voor een nieuwe installatie in Beringen, neemt Nuhma samen met Limburg.net haar verantwoordelijkheid om het Limburgs huishoudelijk afval in Limburg te verwerken. Met Biostoom Oostende erbij kan er verder gewerkt worden aan de optimalisatie van de afvalstromen doorheen Vlaanderen. Geen onnodige vrachtwagentransporten zorgen voor minder CO2 en ook voor een lagere kost voor de verwerking van het onvermijdelijke restafval.

Het Limburgs afvalbeleid, gecoördineerd vanuit Limburg.net, is toekomstgericht gestoeld op het cradle to cradle principe, afval is geen afval meer, maar een grondstof voor nieuwe producten. Steeds meer restfracties zullen recycleerbaar moeten worden.

De informatie- en communicatietechnologie is de laatste decennia razendsnel geëvolueerd. Opslagcapaciteit, rekensnelheid, connectiviteit zijn exponentieel gegroeid en leiden ons naar een digitale revolutie. Onze samenleving wordt steeds meer een informatiesamenleving, met informatie als grondstof. Er is sprake van e-government, e-commerce, e-health, e-care, e-education, ... Op deze terreinen moeten wij durven streven naar het innemen van een topositie. De economie wordt voor

een belangrijk deel een e-economie waarbij het netwerk voor de verbindingen zorgt: business-to-business, business-to-customer, customer-to-customer, ...

Deze genetwerkte e-samenleving zal daarmee ook een belangrijke positieve bijdrage leveren aan andere urgente maatschappelijke thema's zoals sociale cohesie, opleiding, duurzaamheid, vergrijzing, mobiliteit, ... Extra aandacht moet hierbij gaan naar iedereen die nog niet mee is. Ondanks het feit dat steeds meer Limburgers toegang hebben tot ict, is dit niet het geval in de gezinnen met een laag inkomen. Meer intensieve begeleiding van die gezinnen en de kinderen die er opgroeien is noodzakelijk.

Ook de digitale ontsluiting van onze bedrijventerreinen is een absolute topprioriteit voor de versterking van ondernemerschap en onze concurrentiepositie.

03.3_ Prioriteiten CD&V Limburg om Limburg als intelligent netwerk te versterken

Op het vlak van energie:

- De uitbouw van onze twee top thematische clusterparken Energyville en Greenville maximaal faciliteren en ondersteunen. Energyville op het Thorpark in Waterschei als Europees toponderzoekcentrum voor innovatief energieonderzoek en Greenville in Houthalen-Helchteren als katalysator voor de vergroening van de Limburgse economie;
- Toekomstgericht versterken van Infracx;
- Nuhma als vehikel dat investeert in hernieuwbare energie moet verankerd blijven in Limburg. Met haar investeringen buiten Limburg is Nuhma een voorbeeld voor anderen en neemt zij mee haar verantwoordelijkheid op in de uitvoering van het SALK-plan. In de ontwikkeling van de uitbouw van Energyville moet Nuhma een belangrijke rol spelen;
- Het energielandschap voor DNB's is een snel wijzigende wereld. CD&V Limburg pleit voor een regionale verankering waarbij de operationele werking dicht bij de gemeenten dient te staan;
- Limburg staat in Vlaanderen zeer ver als het aankomt op groene stroom. Vandaag de dag is de kostprijs van deze Vlaamse verplichting (hernieuwbare energie) op een niet solidaire manier verrekend. Dit moet gewijzigd worden waarbij alle Vlamingen een gelijke bijdrage leveren voor deze verplichtingen (o.a. Groene Stroom certificaten);
- Innovatie en duurzaamheid staan centraal in de benadering van gemeenten. De verdere uitbouw van ESCO diensten maar ook Smart Cities kunnen via Infracx opgenomen worden. Dit geeft voor vele gemeenten een schaalvoordeel en geeft hen de mogelijkheid om mee in te stappen in de 'Smart City'-gedachte en -werkwijze.

Op het vlak van mobiliteit:

- Onze centrale ligging verruimen door grenzen te doorbreken, door:
 - De verbinding van de Noord-Zuid in Lommel met Valkenswaard/Eindhoven;
 - De treinverbinding met Weert voor personenvervoer;
 - De IJzeren Rijn voor goederenvervoer;
 - De nieuwe Maasbrug in Maaseik;
 - Een grote spoorverbinding voor personen en goederen van Genk naar Sittard;
 - Een snelle IC-verbinding naar Luik-Guillemins;
 - Nieuwe sluizencomplexen aan Mol Blauwe Kei en Lozen-Bocholt;
 - Een grotere capaciteit Albertkanaal met Ternaaien en Luik.

- Andere prioritaire acties ter versterking van de mobiliteit in onze provincie:
 - De verbreding van de E313 en E314;
 - Het verhogen van de bruggen op het Albertkanaal;
 - De aanleg van 1000 km nieuwe fietspaden;
 - De bushaltes van De Lijn uitrusten met degelijke overdekte fietsenstallingen.

- Onze provincie kent al vele decennia een grote achterstelling op het vlak van spoorvervoer. Vanuit CD&V Limburg worden daarom volgende prioriteiten naar voor geschoven:
 - Het inschrijven van een vlotte verbinding tussen Genk-Hasselt en de aanpalende provinciehoofdplaatsen, Antwerpen, Brussel, Luik en Leuven;
 - Investeren in de lijn 15 Hasselt-Mol;
 - Ontwikkeling spoorlijn 18, Hasselt-Neerpelt;
 - Ontwikkelen van een dubbelspoor tussen Alken en Landen. Men start het best met de aanleg van een vliegende kruising ter hoogte van Sint-Truiden;
 - De verbinding Tongeren-Luik dient op dubbel spoor gebracht te worden om deze lijn op IC-niveau te brengen;
 - Het programma voor afschaffing overwegen moet nu worden gerealiseerd.
 - De vernieuwing van de perrons met accurate reizigersinformatie is essentieel.;
 - Aan iedere halte moet voldoende parkeercapaciteit worden voorzien;
 - Voor het goederenvervoer is naast de IJzeren Rijn een verbinding Genk-Sittard-Geleen absoluut nodig. De afhankelijkheid van 2/3e van Vlaanderen van de Montzenlijn is onverantwoord;
 - Verdere uitrol van het volledige Spartacusplan en een MKBA voor een uitbreiding van lijn 2 tot in Maaseik;
 - Perrons, bussen en trams integraal toegankelijk maken voor minder mobiele personen;
 - Een performant (openbaar) vervoer naar en van de luchthavens Bierset, Beek en Eindhoven mogelijk maken;
 - Het introduceren van één Limburgticket, geschikt voor de volledige vervoersketen.

Op het vlak van informatie:

- Digitale connectiviteit is een absolute noodzaak voor de verdere uitbouw van Limburg. Zowel op industrieterreinen als in de residentiële markt is de verdere uitbouw van digitale infrastructuur (o.a. Infra-X-net, glasvezelnetwerken, ...) de komende jaren een belangrijke uitdaging. Infracan kan hierin een duidelijke rol spelen zonder de private initiatieven te ondermijnen;

04_ Limburg als regio met onderwijskansen voor iedereen

04.1_ Indicatoren voor Limburg als regio met onderwijskansen voor iedereen

De ongekwalificeerde uitstroom ligt even hoog als het Vlaamse gemiddelde (8,6% van 18-24j).

Tijdens het schooljaar 2012-2013 volgden 26.120 Limburgse studenten Hoger onderwijs. Dat is een stijging met 1,9% tegenover het vorige academiejaar. Vooral het aantal Limburgers dat onderwijs volgt aan een Hogeschool, stijgt snel (2,4%). Het aandeel Limburgse studenten dat kiest voor een Limburgse Hogeschool daalt (nu nog 69%) terwijl het aandeel dat aan de Universiteit Hasselt studeert toeneemt (+25%).

In Limburg heeft 40% van de jong volwassenen (30-34j) in 2012 al een diploma Hoger onderwijs op zak, in Vlaanderen is dit gemiddeld 45%. Er is een stijgende trend maar de kloof met Vlaanderen blijft bestaan.

04.2_ Toelichting bij Limburg als regio met onderwijskansen voor iedereen

Meer dan ooit hangt de toekomst van Limburg, van welvaart en welzijn in onze provincie, af van de manier waarop we omgaan met alle talenten. De belangrijkste grondstof van innovatieve bedrijven zijn goed opgeleide, creatieve, ondernemende mensen. Kwalitatief goed onderwijs is essentieel om internationaal voorop te kunnen blijven lopen. Onderwijs dat aansluit bij de kennis, vaardigheden en attitudes die in onze samenleving gevraagd worden, onderwijs dat jonge mensen weet te inspireren en zorgt voor een grotere uitstroom daar waar de markt dit vraagt, onderwijs waarin alle jongeren aansluiting vinden en aangesproken worden op hun individuele talenten. Diversiteit is een troef, geen nadeel.

De link tussen onderwijs en arbeid mag men niet te eng zien. Bedrijven, werkgevers en de maatschappij verwachten dat kinderen en jongeren goede attitudes ontwikkelen, zelfstandig, creatief, ondernemend en flexibel zijn. Dit veronderstelt dat ze een brede basis meekrijgen, dat ze zichzelf en de wereld leren kennen, zelfvertrouwen opbouwen, verstandige keuzes leren maken, burgerzin ontwikkelen, zorgzaam omgaan met de mensen en de wereld rondom hen. Vanzelfsprekend is dit geen opdracht die de school alleen kan of moet waarmaken. De ouders zijn en blijven de eerste verantwoordelijken voor de opvoeding. Daarom moet men maximaal inzetten op een preventieve gezinsondersteuning voor de meest kwetsbare gezinnen die enerzijds bijdraagt tot het wegwerken van de achterstand van jonge kinderen bij de aanvang van het kleuteronderwijs en anderzijds de ouders versterkt in hun ouderrol. Het verhogen van de ouderparticipatie is een belangrijk werkpunt in Limburg.

Ondanks het feit dat er steeds meer techniek in onze omgeving aanwezig is en technologische kennis vereist, kiezen steeds minder jongeren voor een wetenschappelijke of technische opleiding. Terwijl techniek en wetenschap zorgen voor welvaart en vooruitgang. Het Limburgse bedrijfsleven is meer dan elders maakgericht. De daling van het aantal studenten ingenieurs en de daling van de leerlingen

in de nijverheidsscholen moeten we omkeren. Meer middelen, meer bundeling van krachten, meer netoverschrijdende samenwerking en dit ondersteund door een positieve imagocampagne kunnen het tij keren. Op lange termijn moet innovatie met meer aandacht voor opleidingen in milieutechnologie, voor de technologie in de gezondheidszorg en voor de productie van alternatieve energie, jongeren aansporen tot een wetenschappelijke en/of technische opleiding. Ook in het basisonderwijs moet er meer aandacht zijn voor techniek en technologische opvoeding.

Gelet op de enorme uitdagingen voor de Limburgse arbeidsmarkt is een optimale afstemming tussen vraag en aanbod en talentontwikkeling een absolute topprioriteit. Hier ligt een cruciale rol voor VDAB Limburg en onze onderwijsinstellingen. We moeten jongeren nog beter laten kennismaken met de mogelijkheden op de arbeidsmarkt en individuele begeleiding voorzien voor kansengroepen. Levenslang leren blijft een centraal aandachtspunt. Hierin spelen de cvo's, Syntra, het Huis van het Nederlands, de centra voor basiseducatie, de VDAB en de werkgevers een belangrijke rol.

Een ander belangrijk objectief is de verdere verankering en verbreding van het Universitair onderwijs in Limburg. Er bestaat een positieve correlatie tussen het aanbod van de UHasselt en de participatie van Limburgse jongeren aan het Universitair onderwijs. We blijven ijveren voor het behoud van de professionele bachelor opleidingen in Limburg en bijkomende universitaire opleidingen. De volgende Vlaamse regering zal meer middelen moeten voorzien voor de Hogescholen en voor de integratie van de HBO5 in de hogescholen. De integratie van de academische Hogeschoolopleidingen zorgt voor de nodige schaalvergroting van UHasselt en is belangrijk voor onder meer de ingenieursopleidingen omdat dit de mogelijkheid levert nieuwe, kwaliteitsvolle opleidingen aan te bieden. Door de integratie van Hogeschoolopleidingen ontwikkelt UHasselt zich tot een sterke kennispartner die het voortouw kan nemen in de uitbouw van Limburg als kennisregio. Samenwerking en allianties met onder meer de KULeuven en Universiteit Maastricht kunnen dit alleen maar versterken. Hierbij is het belangrijk dat UHasselt de koppeling(en) kan maken met andere kennisinstellingen, waarbij deze koppelingen resulteren in wetenschappelijk onderzoek, uitmuntende opleidingen en in business voor Limburgse bedrijven.

We zijn voor een hervorming van het secundair onderwijs die focust op interessegebieden, die aansluiten bij het beroepenveld en de wetenschap. We stimuleren daarom de evolutie naar domein- en campusscholen omdat ze bijdragen aan de beoogde transparantie en een goede oriëntering en studiekeuze faciliteren. De scholengemeenschap Harlindis en Relindis in Maaseik is op dit vlak een absolute voorloper in Vlaanderen en moet als voorbeeld dienen voor andere Limburgse scholen.

In dit nieuwe schoolconcept worden jongeren met dezelfde interesses bij elkaar gebracht. Ze vinden er een palet aan studierichtingen binnen een of meerdere inhoudelijke domeinen die voorbereiden op verdere studies óf op een job. Ze raken vertrouwd met alle mogelijke facetten binnen hun interessegebied, net zoals ze dat later op de arbeidsmarkt zullen doen. Op domeinscholen groeien jongeren ook samen op en dat is dan weer goed voor de samenleving. Een paar jaar later zullen die jongeren als afgestudeerde volwassenen met elkaar samenwerken. Voor de scholen zelf biedt het concept van domeinscholen heel wat synergievoordelen.

De Limburgse schoolbesturen in het basis- en secundair onderwijs moeten gestimuleerd worden om te evolueren naar een bestuurlijke schaalvergroting.

De school van de toekomst kan rekenen op moderne infrastructuur en een goede didactische en ICT-uitrusting. Ook in Limburg kampen verschillende scholen met infrastructurele noden. We verbeteren en versoepelen de regelgeving voor een duurzame en toegankelijke scholenbouw. Gelet op de omvang van de noden en de beperkte middelen is één enkele wonderformule op het vlak van infrastructuur niet realistisch. Daarom voorzien we overheidsmiddelen en PPS-formules die ontspruiten uit de lokale realiteit. We willen de mogelijkheden verkennen van formules zoals de volkslening aan scholenbouw, de mogelijkheid van crowdfunding, de fiscale aftrek voor giften aan scholen ... Voor (nijverheids)technische en beroepsgerichte opleidingen in het secundair onderwijs voorzien we middelen voor didactische uitrusting.

Taal is de toeleiding tot opleiding, kennis, werk, integratie en ontwikkeling. De terechte aandacht voor onderwijs en Hoger onderwijs mag daarom niet voorbijgaan aan het gegeven dat de start in de schoolloopbaan reeds gelegd wordt in het kleuter- en basisonderwijs. Als we willen investeren in de versterking van het Hoger onderwijs dan gaan we in Limburg de klemtoon moeten leggen op de versterking van het basis- en vooral het kleuteronderwijs. Daar worden de kiemen gelegd voor de verdere schoolloopbaan. Het is duidelijk dat er geïnvesteerd zal moeten worden, zeker in bepaalde regio's van Limburg in de uitbouw van de nodige ondersteuning van ouders met het oog op de schoolloopbaan van jonge kinderen. De meerwaarde van preventieve gezinsondersteuning aan huis die reeds vroeg aanvat en waarbij zowel ondersteuning en ontwikkeling van het kind als de ouder voorop worden gesteld, is ondertussen wetenschappelijk gevalideerd. De vzw 'Kind en Taal' zal deze rol opnemen in de 13 meest kwetsbare gemeenten.

04.3_ Prioriteiten CD&V Limburg om Limburg als regio met onderwijskansen voor iedereen te versterken

- Een hogere scholingsgraad voor alle Limburgers: een kleiner aantal risicoschoolloopbanen en minder ongekwalficeerde uitstroom en meer doorstroming naar en slaagkansen in het hoger onderwijs;
- Een 'twee campus'-model ontwikkelen voor de UHasselt met de opstart van de opleiding handelswetenschappen in de Herkenrodekazerne;
- De taalbarrière op school verlagen door maximaal in te zetten op een goede kennis van het Nederlands bij alle kinderen; ook ouders met een andere thuistaal worden aangemoedigd om Nederlands te leren. Extra taallessen alleen volstaan niet. Taal leer je vooral door de actieve deelname aan onze samenleving in al haar aspecten zoals in de buurt, vrije tijd, verenigingsleven, op het werk,;
- Het versterken van nijverheidstechnische richtingen in onze provincie staat voorop om meer talent met de juiste technologische competenties op de arbeidsmarkt te brengen. Een belangrijke hefboom hiervoor is een betere samenwerking tussen bedrijven en onderwijs. Het is ook belangrijk dat kinderen hun interesse en talent voor techniek al in het basisonderwijs ontdekken. Zo kunnen ze een positieve studiekeuze maken;

- Wachtrijen en kamperen voor de schoolpoort is niet meer van deze tijd. Inschrijvingen verlopen eerlijk en transparant volgens duidelijke criteria, met respect voor het recht op vrije schoolkeuze.
- De investeringen in onze schoolgebouwen versnellen en versterken door het onderwijsdecreet te verruimen zodanig dat een publiek private samenwerking kan gesubsidieerd worden, ook buiten de capaciteitsgevoelige regio's. Voor ons is LRM op dit vlak een preferentiële partner;
- Nieuwe bacheloropleidingen om de achterstand van Limburgers aan universitair onderwijs verder terug te dringen;
- Enkele nieuwe wetenschappelijk-technische master-opleidingen ter ondersteuning van de technologische rol van de Universiteit in de samenleving;
- Verdere uitbouw van de Functionele Regionale Innovatie Systemen (FRIS) rond life sciences, zorg, cleantech en energie, logistiek en mobiliteit, en vrijetijdseconomie. Via deze FRIS systemen wil de universiteit een trekkersrol opnemen in de economische ontwikkeling van de regio door innovatie;
- De verdere uitbreiding van universitaire onderwijsbevoegdheden van de UHasselt, zoals eerder overeengekomen in het akkoord met de KULeuven van 2007, en waarvan een deel nog niet gerealiseerd werd (o.a. de opleiding bioingenieur), effectief en prioritair gerealiseerd worden. Hierbij is het belangrijk dat de UHasselt de koppeling(en) kan maken met andere kennisinstellingen, waarbij deze koppelingen resulteren in wetenschappelijk onderzoek, uitmuntende opleidingen en in business voor Limburgse bedrijven.

05_ Limburg als motor van sociale vooruitgang

05.1_ Indicatoren voor Limburg als motor van sociale vooruitgang

Bijna 25.000 kinderen in Limburg leven in een gezin waar geen van de ouders werkt. Dat komt overeen met 15% van het totaal aantal Limburgse kinderen. Dat aandeel ligt beduidend hoger dan het Vlaamse gemiddelde 11%.

Om een toereikend aanbod kinderopvang te realiseren streven we in Vlaanderen tegen 2020 naar 50 plaatsen per 100 kinderen. Indien het huidige uitbreidingsbeleid, uitgezet door onze Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeuren, wordt volgehouden is deze doelstelling haalbaar.

Het aantal opvangplaatsen voor baby's en peuters (0-3 jaar) ligt in Limburg (32,2) lager dan in het Vlaamse Gewest (38,7).

Op demografisch vlak staat onze provincie voor zeer grote uitdagingen. Momenteel zijn er meer dan 178.000, 60-plussers in Limburg. Tegen 2025 komen er nog eens 100.000, 60-plussers bij. Dit is een stijging van meer dan 50 % in 15 jaar tijd. De stijging voor Vlaanderen is minder, namelijk een stijging van 34 %. In 2050 zal al één op drie Limburgers ouder zijn dan 60 jaar!

Het aandeel zwaar zorgbehoevende 65-plussers eind 2012 dat een uitkering van de Vlaamse verzekering krijgt omwille van mantel- en thuiszorg ligt in Limburg (157,3) heel wat hoger dan in het Vlaams Gewest (93,1).

05.2_ Toelichting bij Limburg als motor van sociale vooruitgang

Een samenleving verlegt haar bedding, meandert, verkleurt, verlegt stenen. Ze is onophoudelijk in beweging, genereert nieuwe noden en andere bezorgdheden. De snelheid waarmee ze verandert is hoger dan ooit en blijft versnellen. Een aantal fenomenen maken dat de nood aan zorg en ondersteuning toeneemt en dat nog jaren zal blijven doen. Mensen worden ouder. Gaandeweg zijn er verhoudingsgewijs meer ouderen. Prognoses geven aan dat in 2030 1 op 3 Limburgers een zestigplusser is. 7 % van de Limburgse bevolking zal dan ouder zijn dan 80 jaar. Omdat we met z'n allen steeds ouder worden, zijn er ook meer chronische ziekten. Twee vaststellingen grijpen op elkaar in. Mensen zijn geneigd meer bezorgd te zijn om zichzelf dan om anderen. De samenleving 'individualiseert'. Haar sociale weefsel verdunt, is broos en niet meer vanzelfsprekend. De tweede vaststelling is dat we verschuiven van acute zorg naar meer chronische zorg en van residentiële zorg naar ambulante zorg, zorg aan huis, zorg door professionele zorgverstrekkers én van zogenaamde mantelzorgers, mensen in het sociale netwerk van de mens die zorg nodig heeft. De samenleving evolueert naar een nieuw evenwicht. In die beweging bouwen we in Vlaanderen sociale garanties in die bestaansonzekerheid vermijden en zorgnood lenigen. Onze sociale bescherming kent voortaan twee onderdelen: de federale sociale zekerheid en de Vlaamse Sociale Bescherming.

Steeds duidelijker groeit het inzicht dat goede zorg geen zaak is van de welzijns- en gezondheids-sector alleen, maar van onze volledige samenleving. Aan de basis van de vermaatschappelijking van de zorg ligt de overtuiging dat we, ook als beleid, moeten kiezen voor een samenleving waarin voor iedereen een plaats is en iedereen wordt uitgenodigd om aan de samenleving te participeren. De samenleving is niet beperkt tot een wereld waarin alleen de “hard werkende Vlaming, Limburger” een plaats heeft. Maar ook een samenleving waarin kwetsbare mensen en mensen met allerlei beperkingen mee kunnen en erbij horen. Leren leven in een onvolmaakte wereld en ruimte en leren tijd maken voor die realiteit is belangrijk. Het is belangrijk om daarvoor het sociaal kapitaal te activeren. Vanuit een visie op kwaliteitsvolle zorg is vermaatschappelijking van de zorg belangrijk omdat het inzet op zorgcontinuïteit en op zorg op maat. De vermaatschappelijking van de zorg heeft aandacht voor de competenties van personen eerder dan voor hun beperkingen. Naast de blijvende investering in meer en betere betaalbare zorg, is het duidelijk dat hier één van de antwoorden ligt op de steeds grotere vraag naar zorg en hulp.

Onze mantelzorgers zijn een verpersoonlijking van een warme, zorgdragende samenleving. Limburg heeft meer potentiële mantelzorgers (40- tot 79-jarigen) per 80-plusser dan Vlaanderen, maar dat potentieel daalde de voorbije jaren en verwacht wordt dat het zal blijven dalen. Zij moeten dus nog meer ondersteuning en waardering krijgen om zo hun draagkracht te vrijwaren en zelfredzaamheid te bevorderen. Dit is noodzakelijk om de inzet van professionele zorg efficiënter en effectiever te maken.

Naast het fenomeen van de vergrijzing zien we ook dat kwetsbare groepen onder de ouderen groeien. Deze groep loopt vooral risico's op vereenzaming en inkomensarmoede. Ook het aantal ouderen met een handicap, de 65-plussers met een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, gaat in Limburg forser de hoogte in. Mede door onze achterstand op het vlak van residentiële voorzieningen is de thuiszorg in onze provincie sterker uitgebouwd dan in Vlaanderen. De verdere ondersteuning en versterking van de thuiszorg en de uitbreiding van ons residentieel aanbod blijft noodzakelijk.

Toenemende zorgvragen zullen op hun beurt leiden tot een stijgende vraag naar hoog- en laaggeschoold zorgpersoneel en dus tot jobcreatie. We zullen alle regionale en federale hefboomen moeten aanwenden om meer mensen toe te leiden naar jobs in de zorg.

De zorg zoals we die vandaag kennen zal dus onder druk komen te staan. Nieuwe concepten zullen moeten worden ontwikkeld. Daarbij is samenwerking gericht op kostenefficiëntie en kwaliteit in de ziekenhuizen – zoals we dat terugvinden bij HospiLim – belangrijk. HospiLim vertegenwoordigt meer dan 4.000 bedden en staat in eerste instantie voor samenwerking op logistiek vlak en voor ontwikkeling van een gezamenlijk aankoopbeleid waardoor het rendement van de samenwerkende ziekenhuizen en centra wezenlijk wordt verbeterd. Met dit uniek samenwerkingsverband maakt Limburg een cruciale strategische keuze die in de toekomst het zorgaanbod op een hoger niveau zal tillen en de betaalbaarheid moet garanderen. Hiermee sluiten we in Limburg aan op Flanders Care.

De ziekenhuizen moeten aangemoedigd worden om via HospiLim, efficiëntie-oefeningen te maken die ook de zorg economie kunnen stimuleren. De aangekondigde nieuwe ziekenhuisfinanciering en het debat over de opdrachten van ziekenhuizen moeten de ziekenhuizen in Limburg zo goed mogelijk samen afstemmen.

In Limburg doen zich interessante ontwikkelingen voor op het snijvlak van life sciences, patiëntenzorg, universitair onderzoek en de biomedische technologie. Het overheidsbeleid wil nog meer werk maken van onderzoek en het opzetten van nieuwe concepten inzake exploitatie of accreditering van de ziekenhuizen en psychiatrische centra. Daartoe zal het samenwerkings- en overlegplatform HospiLim verder uitgebouwd worden om concreet vorm te geven aan een kwaliteitsvol zorgaanbod. Er zal echter ook gewerkt moeten worden aan totaal nieuwe zorgconcepten zoals 'het zorgtraject gedurende het leven' waarbij er in elk domein (kinderopvang, ouderenopvang, ziekenzorg) betaalbare, kwaliteitsvolle zorg kan worden aangeboden.

Om voldoende kwalitatieve zorg te garanderen nu en in de toekomst is innovatie in de zorg enorm belangrijk. Het is een manier om enerzijds de zorg voor de patiënt zo gebruiksvriendelijk te maken, maar anderzijds ook voor de zorgverlener om de taakinvinging zo te kunnen uitvoeren dat maximale aandacht naar de zorg aan de patiënt kan worden besteed. Innovatie in de zorg moet daarenboven leiden tot nieuwe middelen en diensten die maatschappelijk gedragen worden en een economische meerwaarde genereren. De impact van innovatie kan geenszins onderschat worden. De stijgende zorgvraag kan immers ten dele worden opgevangen door innovatie, zowel op technologisch vlak als op vlak van arbeidsprocessen en organisatiestructuren. Met de nodige visie, creativiteit en lef onderscheidt Limburg zich stilaan als innovatieve hotspot voor life sciences en gezondheidszorg.

Zowel op federaal niveau als, met de overgekomen bevoegdheden, op Vlaams niveau kondigen zich heel wat evoluties aan in de gezondheidszorg. Dat moet ook in Limburg de kans geven om uitdagingen, zoals vergrijzing, aan te gaan. Overleg met alle actoren is cruciaal. De eerste lijn moet zich in gebiedsdekkende structuren optimaal organiseren en de verschillende zorgverstrekkers moeten ondersteund worden om een optimale samenwerking te realiseren. Gelet op de aanwezigheid van speerpunten van I-Minds moeten we inspelen op de evoluties in e-health en Vitalink.

De impact van de vergrijzing en gezinsverdunding op het woningbestand kan niet onderschat worden. Een meer structurele aanpak en samenwerking tussen wonen en welzijn is onontbeerlijk. Voor een goede levenskwaliteit is kwaliteitsvol wonen onontbeerlijk. Kwetsbare groepen moeten hierin ondersteund worden, bij voorkeur in een samenspel tussen welzijns- en huisvestingsactoren. Aan deze samenwerking moet verder impulsen gegeven worden opdat ze structureel verankerd kan worden.

Ondanks onze hoge score op het vlak van levenskwaliteit, blijft de gezondheidsbevordering een belangrijke uitdaging. Zeker waar het gaat over zelfdodingen, voeding, beweging, het terugdringen van roken, (illegale) drugs en alcoholmisbruik. De Limburgse gemeenten moeten maximaal gestimuleerd worden om een actief preventief gezondheidsbeleid te voeren.

De prognoses zijn duidelijk: het aantal mensen met dementie zal de komende jaren toenemen met 30% van 101.000 Vlamingen vandaag naar 130.000 in 2020. We willen van Limburg een dementievriendelijke provincie maken. Er heerst bij veel mensen nog een taboe op dementie, en de beeldvorming is eenzijdig negatief. Hierdoor ontstaat een vicieuze cirkel met ingrijpende gevolgen: door het taboe en de negatieve beeldvorming vermindert de levenskwaliteit van mensen met dementie en van hun omgeving.

05.3_ Prioriteiten CD&V Limburg om Limburg als motor van sociale vooruitgang te versterken

- Op budgetten voor zorg wordt niet bespaard. In tegendeel blijven deze groeien met de toenemende zorgvraag. Wij werken verder aan de uitbouw van het zorgaanbod, voor nu en voor later. Bovenop de meerjarenbegroting investeren we 750 miljoen euro extra voor kinderopvang, personen met een handicap en jongerenwelzijn en voorzien we extra middelen voor zorginfrastructuur. We investeren een belangrijk deel daarvan in Limburg;
- Er wordt een maximumfactuur voor niet-medische zorgkosten in het leven geroepen;
- Zorg in de vertrouwde thuisomgeving staat voorop. Thuisverzorging en mantelzorg in de nabijheid van vrienden en familie zijn het ideaal. Zorginstellingen staan in het midden van de maatschappij, niet aan de rand. Zorgbehoevenden, ook residentieel, moeten voeling houden met hun sociale omgeving. Het werk dat vrijwilligers verzetten is daarvoor van enorm belang;
- Innovatie in de zorg is nodig om aan de toenemende vraag te voldoen en het betaalbaar te houden;
- Limburgse ouders alle kansen geven om aan de toekomst van hun gezin te werken. Hiervoor is voldoende en kwaliteitvolle kinderopvang onontbeerlijk. Hierbij hebben we extra aandacht voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Door hen op jonge leeftijd te stimuleren zorgen we ervoor dat zij sterker starten aan hun onderwijsloopbaan. Tegen 2020 willen we voor elk kind in Vlaanderen een opvangplaats. In Limburg (32,2) zijn er beduidend minder opvangplaatsen per 100 kinderen tussen 0 en 3 jaar dan in de rest van Vlaanderen (38,7). Om de achterstand in Limburg versneld weg te werken voorzien we bovenop de reguliere Vlaamse uitbreiding via SALK nog 210 extra opvangplaatsen;
- De buitenschoolse kinderopvang verder versterken. Door een netwerk te vormen met vrije tijd, onderwijs, sport, kunnen er meer plaatsen gecreëerd worden en de bestaande plaatsen beter benut worden;
- Kinderarmoede terugdringen;
- De Limburgse gezinnen versterken door de uitrol van de Huizen van het Kind, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare gezinnen waarvoor bijzondere ondersteuning wordt geboden via de vzw 'Kind en Taal';
- Een dagopvangcentrum voor ouderen in elke Limburgse gemeente;
- Door de sterke vergrijzing van onze provincie is er nood aan een sterke mantelzorg. Daarnaast is er ook behoefte aan professionele zorg. Limburg kent een achterstand op het vlak van de dienstencentra, dagopvang, centra voor kortverblijf en woonzorgcentra. We streven naar een goed uitgebouwd aanbod in elke gemeente;

- In Limburg is het openbaar vervoer onvoldoende uitgebouwd. Dit maakt dat het voor heel wat mensen, in het bijzonder voor mensen met een beperking, erg moeilijk is om zich te verplaatsen. Voldoende en betaalbaar aangepast vervoer is een noodzakelijke voorwaarde voor volwaardige participatie aan de samenleving en voor de vermaatschappelijking van de zorg;
- De samenwerking tussen onze ziekenhuizen verder ondersteunen. Deze samenwerkingsvormen, o.a. op het vlak van facilitaire diensten maar ook andere functies ter ondersteuning van de ziekenhuizen, kunnen leiden tot schaalvoordelen en zo tot meer kwaliteit en kostenreductie;
- Maximale accreditering van de Limburgse ziekenhuizen en regionale spreiding;
- Een versterking van het zorgaanbod in de geestelijke gezondheidszorg, in het bijzonder in het noorden van onze provincie;
- De toegang tot chronische zorg wordt verwezenlijkt door de uitbouw van de zorgverzekering tot een echte volksverzekering. Wij bouwen de Vlaamse Sociale Bescherming ook uit met gezinsondersteunende maatregelen zoals de kinderbijslag, studietoelagen en dienstencheques;
- Zorg en zorg economie is een speerpunt in het Strategisch Actieplan Limburg. We spelen daarmee in op de evolutie in de zorgsector waarin onder meer eHealth een belangrijke rol speelt.

06_ Limburg als duurzame & welvarende samenleving

06.1_ Indicatoren Limburg als duurzame & welvarende samenleving

De vrijetijdseconomie is de laatste jaren uitgegroeid tot één van de motoren van de Limburgse economie. Het aantal toeristische overnachtingen heeft inmiddels de kaap van 4 miljoen per jaar overschreden. Aan de ene kant stijgt het aantal overnachtingen in Limburg sinds 2007 gemiddeld genomen jaarlijks met 0,8%, aan de andere kant neemt ook het aantal toeristen dat voor een vakantie in Limburg kiest met 2,5% toe. Limburg bevestigt daarmee zijn positie als belangrijkste toeristische bestemming in Vlaanderen na de kust én als economische speerpuntsector met groeipotentieel voor de provincie. Volgens het kader zoals bepaald in de 'Tourism Satellite Account' tellen we in Limburg een bezoldigde tewerkstelling in de toeristische sector van 13.107 VTE's. Zelfstandige tewerkstelling verhoogt dit aantal tot 17.393 VTE's. De bezoldigde toeristische tewerkstelling in het toerisme neemt maar liefst een aandeel van bijna 5% in de totale bezoldigde tewerkstelling van Limburg in. Dit aandeel is vergelijkbaar met het aandeel van de logistieke sector, die goed is voor 5% van de totale bezoldigde tewerkstelling in Limburg.

Vertaling naar omzet in de toeristische sector geeft een bedrag van ruim 1 miljard. (€ 1.047.132.737), waarvan € 616.761.182 (58,9%) uitgegeven door recreatieve verblijfsgasten, € 139.268.654 (13,3%) door zakelijke verblijfsgasten en € 290.055.768 (27,7%) door dagtoeristen. Naar concrete bestedingsbedragen per persoon per nacht betekent dit dat de gemiddelde recreatieve verblijfsgast in de Limburgse Kempen € 47 uitgeeft, in Haspengouw € 125, in het Maasland € 99, in Hasselt en omgeving € 177 en in de Voerstreek € 96. Het gros van de uitgaven gaat naar het logies en naar maaltijden en drank. Deze bestedingen stegen t.a.v. 2005 (de vorige keer dat het onderzoek werd uitgevoerd voor de Vlaamse regio's) met 12,0%.

Limburg telt 13 erkende musea. In 17 Limburgse gemeenten werd een erfgoedconvenant afgesloten. In onze provincie hebben we een erfgoedbibliotheek en zijn er twee topstukken in publiek bezit. Limburg is koploper in Vlaanderen inzake de aanwezigheid van cultuurbeleidscoördinatoren. Maar liefst 4 op 5 Limburgse gemeenten heeft een cultuurbeleidscoördinator in dienst.

De inventaris van Bloso geeft een totaalbeeld van de voornaamste sportaccommodaties. Vlaanderen telt meer dan 19.000 sportaccommodaties die voor het publiek toegankelijk zijn en/of met overheidsmiddelen werden gerealiseerd. De stijging van het aantal openluchtsportvelden tijdens de

voorbijge jaren zet zich ook in 2012 verder door. In tegenstelling tot de dalende tendens sinds 2005 van het aantal sportlokalen, is hieromtrent in 2012 ook een beperkte stijging op te merken. Daarentegen verminderde in 2012 het aantal sporthallen, maar dit doet geen afbreuk aan de belangrijke stijging van deze sportvoorzieningen tijdens de laatste jaren. De vermindering van het aantal overdekte zwembaden in Vlaanderen zet zich evenwel door. Volgens het recente behoefteonderzoek voldoen sommige regio's niet aan de behoeftenormen voor sporthallen en overdekte zwembaden. Het westen van Limburg is bijvoorbeeld ver verwijderd van de behoeftenorm voor overdekte zwembaden.

In onze provincie werden eind vorig jaar 67.565 onbebouwde percelen geteld ofwel 8.883 ha. In het Vlaamse Gewest werd in 2012 voor een woonhuis gemiddeld 207.855 euro betaald. Onze provincie is het goedkoopste, hier werd gemiddeld 180.570 euro betaald.

In het totale huurpatrimonium van VMSW bedraagt het aandeel van de Limburgse gezinnen ca. 12,70 % wat overeenstemt met het aandeel van de Limburgse gezinnen in het totale aantal huishoudens in Vlaanderen (12,69 % in 2008). Voor sociale huisvesting beantwoordt een jaarlijkse groei van 500 wooneenheden (vandaag ca. 160) voor de huursector en 220 wooneenheden (vandaag ca. 130) voor de koopsector, aan de doelstelling om tegen 2020 de wachtlijsten weg te werken. Na Antwerpen telt Limburg het meest aantal kandidaat-huurders per sociale woning (0,72). In onze provincie zijn 1072 woningen in het beheer van erkende sociale verhuurkantoren. In onze provincie worden 240 woningen verhuurd door het Vlaamse Woningfonds.

06.2_ Toelichting bij Limburg als duurzame & welvarende samenleving

Wanneer we mensen willen aanzetten om mee te bouwen aan een welvarende samenleving, dan moeten we er voor zorgen dat ze ook kunnen wonen, werken en zich ontspannen in een kwaliteitsvolle leefomgeving. Kwaliteit van de openbare ruimte en duurzame ontwikkeling zijn de streefdoelen om Limburg blijvend als een kwaliteitsregio te beleven. We focussen op belangrijke investeringen in de Limburgse leefomgeving: publieke ruimte en stedelijke kernen, betaalbaar en kwaliteitsvol wonen; toerisme; infrastructuur voor sport, cultuur en jeugd.

De hoeveelheid aan open, groene ruimte is één van de sterkste troeven van Limburg. Om deze troef te behouden moeten we inzetten op enerzijds de realisatie van meer samenhangende groene gebieden en anderzijds op cohesie en verdichting op het vlak van wonen en werken. Er zal gezocht worden naar meer efficiënte en innovatieve manieren van ruimtegebruik, met een grote zorg voor de integrale toegankelijkheid van de publieke ruimte. Initiatieven m.b.t. onze publieke infrastructuur zullen daarom steeds gestoeld zijn op het "universal design principe". In stedelijke centra zal bijvoorbeeld hoogbouw gekoppeld aan grotere publieke ruimte in de onmiddellijke omgeving voor een kwaliteitsvolle verdichting moeten zorgen.

De versterking van de kernen van het regionaal stedelijk gebied, verhoogde kwaliteitsvolle uitbreiding van de Klein Stedelijke Gebieden en nieuwe, ruimtelijke goed afgewogen, ontwikkelingen in kernen gelegen in de omgeving van verkeersknooppunten, moeten van Limburg een eigen, op maat geschreven veranderingsruimte maken waarin de leefbaarheid en functionaliteit worden versterkt en de beleving van de publieke ruimte wordt verhoogd. Het gaat dus om duurzame en kwaliteitsversterkende keuzes. Kwaliteit van de openbare ruimte en duurzame ontwikkeling zijn de streefdoelen om Limburg blijvend als een kwaliteitsregio te beleven.

Naast een versterking van de verstedelijking in Limburg, blijft een duurzame ontwikkeling en versterking van ons platteland prioritair. Het buitengebied is geen restgebied, integendeel. Limburg verdient een levendig en dynamisch platteland. Vanuit verschillende beleidsdomeinen werkt CD&V

aan een sociaal platteland, met een bruisend verenigingsleven, een platteland zonder armoede en eenzaamheid, een platteland dat verbonden is met de stedelijke kernen en een platteland waar de kleine handelaar ruimte heeft om zich te vestigen en te ontwikkelen.

Daarnaast zal met voorrang gewerkt moeten worden aan de realisatie van de doelstellingen voor wat betreft sociale woningen, serviceflats, assistentiewoningen. Rekening houdend met het aantal unieke geïdentificeerde kandidaat-huurders is er in Limburg nog een kleine stijgende trend in de wachtlijsten.

De vrijetijdseconomie is een groeiende sector binnen Limburg. Blijven bouwen aan de ontwikkeling van een kwaliteitsvol, attractief en duurzaam toerisme enerzijds en de promotie ervan anderzijds is dan ook de opdracht. De landschappelijke diversiteit van Limburg en haar gastvrijheid blijven toeristisch gezien de grootste troef. Deze onderscheidende elementen en de streekidentiteit liggen aan de basis van de productontwikkeling en de positionering. In onze provincie liggen unieke kansen voor de ontwikkeling van cross-overs met andere sectoren, zoals land- en tuinbouw en de zorg. Gelet op de toenemende zorgvragen de behoefte aan ontspanning en het enorme toeristisch potentieel in onze provincie liggen grote kansen voor de ontwikkeling van zorgtoerisme in onze provincie.

Het toerisme wordt voor een steeds grotere groep een belangrijk deel van hun vrijetijdsbesteding, het gezondheidsbewustzijn zal een steeds belangrijkere rol innemen, het opleidingsniveau is gestegen, de internationale context en tendensen hebben hun impact op het toerisme, er ontstaat een evolutie van een eerder belevings- naar een betekenis-economie, nieuwe technologieën worden toegepast.

Al deze tendensen vragen om nieuwe producten, nieuwe positioneringen en een nieuwe bedrijfsaanpak. Een flankerend beleid op maat van de toeristische ondernemers is daarom belangrijk. Ruimte creëren voor ondernemerschap, creëren van normen die ondersteunend zijn voor innovatieve projecten van ondernemers, opleidingen, dialoog met de ondernemers, zijn evenzoveel opdrachten om het toerisme in Limburg verder te ontwikkelen door snel en dynamisch in te spelen op deze nieuwe tendensen.

Bestemmingspromotie voor Limburg blijft een permanente opdracht. Deze moet marktgericht zijn. Focus ligt hier op de markten gelegen op een afstand m.b.t stimuleren van een kortverblijf. Diverse markten naast de Vlaamse als bijvoorbeeld het Duitse NordRhein-Westfalen en de Nederlandse markt bieden immers nog heel wat potentie om onze toeristische producten aan te bieden.

Met het intussen wereldwijd gekopieerde Limburgse fietsrouten netwerk hebben we een unique selling point. Dit 2.000 km lange fietsrouten netwerk moeten we verder versterken en uitbouwen.

Limburg wil een topregio worden die duurzame welvaartscreatie garandeert. Hierbij is een ruime blik op de wereld een stimulus voor ontmoeting met andere culturen. Cultuur prikkelt, reikt nieuwe inzichten aan, roept vragen op en bevordert het gemeenschapsgevoel. Een dynamisch cultuurbeleid geeft meerwaarde en is essentieel voor een omgeving waar het goed is om te leven, te werken en te ondernemen. Succesrijke regio's of steden worden gekenmerkt door een open en dynamische cultuur die zich openstelt voor invloeden en deze verwerkt tot een nieuwe cosmos. De Limburgse multiculturele samenleving is daarom een hefboom voor sociale en economische ontwikkeling. De investeringen in cultuur moeten daarom worden afgemeten op hun potentieel en hun bijdrage aan

het algemeen beleid van diversiteit (uitwisseling, educatie en ontmoeting), culturele ontwikkeling (creatief, bevragend, vernieuwend) en duurzaamheid (milieu, erfgoed).

Het provinciaal Gallo Romeins in Tongeren is uitgegroeid tot één van de belangrijkste archeologische musea van Europa. Dit cultureel paradepaardje moet toekomstgericht verder versterkt en uitgebouwd worden.

Een regio die zich vooruitstrevend ontwikkelt, moet een sportaanbod uitbouwen dat op alle terreinen van de sport actief is. Hier moeten in Limburg nog belangrijke investeringen gebeuren, dit zowel in de zaalsporten, de wielersport (overdekte wielersbaan) en de atletiek. Toekomstgericht zijn zeker de investeringen in het Limburgs medisch sportcentrum ADLON. Een volledig concept rond wielrennen en bmx werd uitgewerkt op het circuit van Terlaemen. Samen met privépartners wordt een kennislabo rond wielrennen opgericht, waar naast de professionele sporter ook de recreant de nodige info en begeleiding kan krijgen. Onze regionale watersportinfrastructuur moet verder versterkt worden.

De Limburgse werking rond G-sport is vooruitstrevend in verhouding tot andere regio's maar de noden zijn hier groot. Huidige barrières m.b.t. verplaatsingsmoeilijkheden en uitrustingskosten en begeleiding vormen nog steeds voorname drempels om G-sport toegankelijker te maken voor de grote groep van fysiek en mentaal gehandicapten. De sportinfrastructuur wordt meestal door de gemeenten ontwikkeld en werd in de voorbije jaren sterk uitgewerkt. Maar de ontwikkelingen binnen de sport stellen steeds hogere eisen. De multifunctionele hallen worden door de verschillende sporttakken als ontoereikend ervaren naar uitrusting en beschikbaar aanbod in het kader van trainingen en wedstrijden. De infrastructuur is ontoereikend om de aan behoeften inzake sport te beantwoorden. Dit vraagt om een volgehouden investeringsplanning in intercommunaal verband.

06.3_ Prioriteiten CD&V Limburg om Limburg als duurzame & welvarende samenleving te versterken

- Beloofd is beloofd. Wie nu gebruik maakt van de woonbonus kan erop rekenen dat dit behouden blijft;
- Ook in de toekomst blijft de woonbonus bestaan. De nadruk ligt op de aankoop van een woning en op renovatie, maar ook voor nieuwbouw zal er een woonbonus zijn ...;
- Woonbehoeften verschillen naargelang leeftijd, inkomen, gezinssituatie, werksituatie, enz. Een slim woonbeleid houdt daarmee rekening. In Limburg is er behoefte aan verschillende en innovatieve woonvormen die de beperkte bouwruimte optimaal benutten;
- Wie recht heeft op een sociale lening, mag erop rekenen dat hij die krijgt via een eenvoudige aanvraagprocedure;
- Tegen 2020 dient de norm van 9% sociaal woonaanbod gerealiseerd te zijn;

- Alle subsidies voor energiebesparende investeringen in gebouwen zullen we samenvoegen in één vereenvoudigd en krachtig premie-stelsel: het energie+pakket;
- De strategische versterking van de toeristische waardeketen door het uitbouwen van thematische product-marktcombinaties met een beleving: hierbij wordt gefocused op drie thema's die de positionering 'Limburg: Park van Vlaanderen' versterken: mijnerfgoed, kindvriendelijk erfgoed en 50 tinten bronsgroen. Er wordt ingezet op de toeristische ontsluiting en verhoging van de attractiewaarde van deze thema-gerelateerde kernattracties;
- De landschappelijke structuur van onze provincie behouden en versterken, in samenspel met economische en toeristische opportuniteiten;
- Een doordachte ruimtelijke ontwikkeling met oog voor de open ruimte maar ook voldoende plaats voor investeringen in economie, landbouw en toerisme;
- Een snellere doorlooptijd voor investerings- én particuliere projecten, o.m. dankzij de invoering van de omgevingsvergunning;
- De competitiviteit van de Limburgse toeristische sector versterken: door nog meer in te zetten op bestemmingspromotie, het ondersteunen en versterken van het toeristisch ondernemerschap en het verhogen van het attractief en kwaliteitsvol aanbod;
- Inzetten op stadsvernieuwingsprojecten die de lokale woon- en leefkernen versterken. Versterking van de kernen van het regionaal stedelijk gebied, verhoogde kwaliteitsvolle uitbreiding van de Klein Stedelijke Gebieden (ksg) en nieuwe ruimtelijke goed afgewogen ontwikkelingen in kernen gelegen in de omgeving van verkeersknooppunten, moeten van Limburg een eigen op maat geschreven veranderingsruimte maken waarin de leefbaarheid en functionaliteit; worden versterkt en de beleving van de publieke ruimte wordt verhoogd;
- Gewestelijke gestuurde ruimtelijke economische ontwikkelingen moeten worden afgewerkt (ENA en de Kempische As);
- Met een goed strategisch plan moet het domein Bokrijk een Vlaamse toeristische toplocatie blijven;
- In het begin van de legislatuur moet er een sportinfrastructuurplan komen waarin de opdrachten voor Vlaanderen, de provincie en de gemeenten goed zijn afgeleid;
- De clubs in lagere afdeling moeten een opleidingsvergoeding krijgen voor het aantal jaren dat zij opleiding gaven aan jonge sporters. De middelen daarvoor moeten komen van de clubs in de hogere afdelingen die kunnen genieten van hogere reclame- en sponsorgelden, tv-gelden en hoge transfersommen, en van de overheid;
- Er moet een apart tewerkstellingsstatuut worden uitgewerkt voor trainers, jeugdcoördinatoren en sportbegeleiders, met lagere sociale en fiscale lasten.

07_ Limburg als een warme gemeenschap met een eigen identiteit

Een sterke economie en een goede sociale bescherming vereisen ook dat de maatschappelijke onderbouw op punt staat. Bedrijven en gezinnen zullen immers maar activiteiten ontwikkelen wanneer voldoende rechtszekerheid bestaat. Initiatief vanuit de gemeenschap kan pas voluit bloeien als de overheid het juiste kader zet.

07.1_ De participatie aan de samenleving vergroten

Er zijn vandaag nog te veel Limburgers die leven in bestaansonzekerheid. Bestaansonzekerheid is een complex en multidimensioneel probleem dat verder reikt dan een gebrek aan inkomen. Het vereist onze bijzondere aandacht. Volgens de kansarmoede-index van Kind en Gezin werden in de periode 2010 – 2012 in Vlaanderen 10,5% kinderen geboren in een kansarm gezin. In Limburg ligt deze score iets hoger en werden in diezelfde periode 11% van de kinderen geboren in een kansarm gezin.

We tellen ongeveer één op twaalf armen in Limburg. Daarnaast zijn er andere risicogroepen die op de rand van de bestaansonzekerheid leven: asielzoekers, sociaal tewerkgestelden, ...

Wie geboren wordt in een kansarm gezin begint het leven in een moeilijke startpositie. Met het oog op toekomstkansen zijn deze kinderen een erg kwetsbare groep. Er zal gewerkt moeten worden om armoede bespreekbaar te maken, kennis over armoede te stimuleren en kansarmoede daadwerkelijk aan te pakken. Hiervoor zal met vereende kracht gewerkt moeten worden om de probleemwijken meer leefbaar te maken. Vertrekkende van de sociale grondrechten (vergelijkbaar met het recht op arbeid, recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid, recht op behoorlijke huisvesting, ...) moeten we alle leden van onze samenleving een menswaardig bestaan kunnen garanderen. Elementen die daarin een rol spelen zijn o.m. gezinsondersteuning en -begeleiding, samenlevingsopbouw, samenwerking met het (allochtoon) middenveld, een participatief lokaal welzijnswerk, het uitdragen van goede voorbeelden om mensen te "empoweren" en meer vertrouwen te geven, een kwaliteitsvolle leefomgeving, een toegankelijke gezondheidszorg en niet in het minst door het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt en de arbeidsparticipatie en het doortrekken van de inspanningen voor het sociaal huuraanbod. De methodiek die hierbij gehanteerd wordt, moet integraal en participatief zijn en moet ook de mensen zelf en hun verenigingen hierbij betrekken.

07.2_ Samenleving & overheid : goed bestuur

De overheid moet efficiënt en effectief zijn en met beperkte middelen een hoogstaande dienstverlening aanbieden. Kortom, ze moet slagkrachtig en dienstbaar zijn, ze moet ingaan op de problemen van de mensen zonder altijd in hun plaats te treden. Dat is onze betrachting voor elk bestuursniveau. We hoeden er ons voor eenheidsworst te creëren. Wat beheersmatig werkt op het ene niveau, werkt daarom niet automatisch op het andere niveau. Wat telt is goed bestuur en een goede samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus, vanuit respect voor ieders bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

07.3_ Sterke provincie ten dienste van de Limburgse gemeenten

Wij zijn voorstander van een sterke provincie ten dienste van de Limburgse gemeenten! De provincie moet zich positioneren als dienstverlener en partner van onze lokale besturen. Het ondersteuningsaanbod naar de lokale besturen zal de komende jaren versterkt worden door bijvoorbeeld: opstellen en onderhouden van de sociale kaart en ondersteunen inzake sociale planning, ondersteunen bij hun regierol inzake sociaal beleid (lokaal gezondheidsbeleid, zorgregie, planmatig woonbeleid, Huizen van het Kind,...) ondersteunen bij de uitvoering van preventieplannen; helpen inspelen op Europese beleidsontwikkelingen en ondersteunen bij aanvragen van Europese fondsen, realiseren van klimaatinnovatie, organiseren van groepsaankopen. De provincie is de 'SALK'-partner van Vlaanderen. De provincie is noodzakelijk voor de continuïteit van uitvoering en opvolging!

De provincie kan als intermediair niveau grondgebonden problemen aanpakken op een schaal die nodig is om tot oplossingen te komen. De provincie vervult een scharnierfunctie tussen de abstracte doelstellingen van het Vlaams Gewest en de concrete lokale vertaling. De deputatie is vergunningverlenende overheid én beroepsinstantie voor de omgevingsvergunning. De provincie heeft het beste overkoepelende beeld op het Limburgs grondgebied en plant regionale bedrijventerreinen en recreatiegebieden in. De provincies zijn bevoegd voor het beheer van de middelgrote waterlopen. Provincies zijn door Vlaanderen aangeduid als regisseur van het buitengebied en spelen een fundamentele rol in het Vlaams Programmadoecument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO). De Regionale Landschappen en Bosgroepen vallen voortaan onder provinciale bevoegdheid. Zij spelen een belangrijke rol binnen het natuur-, bos- en landschapsbeleid.

07.4_ Politiehervorming

De politiehervorming was ook voor de politiezorg in onze provincie een grote stap voorwaarts. Dit betekent echter niet dat er geen knel- of verbeterpunten meer zouden zijn. Om excellente politiezorg te garanderen moeten en kunnen meer vormen van synergie gezocht worden tussen de 17 korpsen van de lokale politie onderling en de federale politie. Er kunnen bijvoorbeeld schaalvoordelen en efficiëntiewinsten gevonden worden door samenwerkingen te organiseren op het vlak van de steundiensten zoals personeelsbeheer, aankoopdienst, logistiek, ICT, systeembeheer, financieel beheer... Het recente rapport van Brice De Ruyver over schaalvergrotingen wees uit dat er een groot draagvlak bestaat om de samenwerking tussen verschillende politiezones in onze provincie te versterken. Onze provincie is sinds jaar en dag hofleverancier van jonge politieambtenaren. Een verankering van het politieonderwijs in Limburg en de verdere uitbouw van de geïntegreerde veiligheids-campus in Zwartberg is voor CD&V Limburg een must.

07.5_ Brandweerorganisatie

Ook onze brandweerorganisatie werd hervormd. Nu het wettelijk werk grotendeels achter de rug is moet het werk op het terrein verder gezet worden. De 3 Limburgse brandweertzones moeten als zelfstandige entiteit uitgebouwd worden waarin zowel de vrijwilligers als de beroepskrachten zich thuis voelen. De uitwerking van een modern personeelsstatuut verdient in elke zone de grootste aandacht. Om de performantie van de brandweer te verbeteren is een verdere professionalisering nodig. Beperkte beroepskernen zullen tijdens de

daguren, waar we een beperkte beschikbaarheid hebben van vrijwilligers, de uitruk verzekeren. Vrijwilligers blijven onmisbaar binnen de organisatie van de brandweer. De organisatie moet voldoende soepel zijn om vrijwilligers maximaal te betrekken.

07.6_ Justitie

Om de kwaliteit van haar dienstverlening te verbeteren moet justitie aan efficiëntie winnen. Toenmalig minister van Justitie Jo Vandeuren tekende de pijlers uit voor een nieuw en modern organisatielandschap. Voor Limburg zal dit vanaf 1 april 2014 uitmonden in één gerechtelijk arrondissement, waarin de rechtbanken moeten functioneren als een goed georganiseerde, transparante en efficiënte overheidsdienst die het vertrouwen in de rechtsstaat herstelt. Justitie moet meer dan vandaag inzetten op gemeenschapsvorming, preventie, re-integratie in de samenleving en welzijnsaspecten. Hiervoor moet een structurele samenwerking worden georganiseerd binnen de provincie Limburg tussen de politionele, justitiële en welzijnsactoren, zowel beleidsmatig als op casusniveau. Rechtbanken moeten ondersteund worden in de uitvoering van hun rechtsprekende functie door een justitiehuis die de verbindende factor is met de welzijnsector. Zo moet in de aanpak van drugsgebruikers en drugsgerelateerde feiten een structurele integrale aanpak voorop staan en kan een proefproject ter ondersteuning van de Vrederechter in het kader van de bescherming van wilsonbekwamen uitgewerkt worden.

07.7_ Jeugdhulp

De capaciteit in de jeugdhulp moet worden uitgebreid, ook ten aanzien van de jongeren met een zeer complexe problematiek waarin samenwerking met verschillende sectoren noodzakelijk is. Met de overdracht van het federale detentiecentrum in Tongeren, onderzoeken we de mogelijkheid van een nieuwe campus van de gemeenschapsinstellingen in Limburg. In het kader van het meerjarenplan gevangenis breiden we de gevangenis capaciteit in Limburg uit met een gevangenis in Leopoldsburg.

07.8_ Garnizoensprovincie

Limburg is vandaag de belangrijkste garnizoensprovincie, we willen dat dit in de toekomst zo blijft! De verankering van de militaire basissen in Leopoldsburg, Kleine-Brogel en St Truiden blijft dan ook een absolute prioriteit voor CD&V Limburg. We willen onze provincie verder versterken als militair vormingscentrum. Naast Saffraanberg zijn er drie vormingsorganismen in Leopoldsburg: CBOS (opleiding soldaten), het departement manoeuvre (opleiding kaders) en het competentiecentrum LAND (opleiding kaders). Om onze sterke positie te behouden moet toekomstgericht geïnvesteerd worden in de militaire trainingsinfrastructuur in onze provincie, waardoor naast eigen militairen ook buitenlandse troepen kunnen aangetrokken worden. De luchtmachtsbasis van Kleine-Brogel moet ook voor de volgende generatie gevechtsvliegtuigen. Voor de gedesaffekteerde militaire domeinen ijveren we voor een maatschappelijke waardevolle herbesteding.

EEN STERKER LIMBURG VOOR EEN STERKER VLAANDEREN

Limburg als
innovatief
kenniscentrum

Limburg als
regio met
onderwijskansen
voor iedereen

Limburg als
aantrekkelijke
plaats voor
ondernemen en
jobcreatie

3D plan
Sterker Limburg,
Sterker Vlaanderen

Limburg als
een warme
gemeenschap met
een eigen identiteit

Limburg als
intelligent netwerk
voor mobiliteit,
energie &
informatie

Limburg als
duurzame en
welvarende
samenleving

Limburg als
motor van sociale
vooruitgang